

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

[..]
nosūtīšanai e-adreses informācijas sistēmā

Lēmums

Rīgā, 30.03.2026.

Nr. 1-2.3/7-DVI

Par Datu valsts inspekcijas faktiskās rīcības apstrīdēšanu

[1] Datu valsts inspekcijā (turpmāk – Inspekcija) saņemts [..] (turpmāk – Iesniedzējs) 2026. gada 4. marta iesniegums (reģ. Inspekcijā 05.03.2026. ar Nr. 7-4.2/112-S; turpmāk – Sūdzība), kurā Iesniedzējs apstrīd Inspekcijas 2025. gada 19. augusta atbildi Nr. 2-4.2/1121-N “*Par sūdzības izskatīšanas iznākumu*” (turpmāk – Atbildes vēstule) un lūdz atkārtoti izskatīt Iesniedzēja Sūdzību pēc būtības, atzīstot Inspekcijas Atbildes vēstuli par prettiesisku.

[2] Izvērtējot Sūdzībā minēto un Inspekcijas rīcībā esošo informāciju, Inspekcija

konstatē:

[2.1] 2025. gada 30. aprīlī Inspekcijā saņemta Iesniedzēja sūdzība (reģ. Inspekcijā 06.05.2025. Nr. 2-4.2/678-S; turpmāk – Sākotnējā sūdzība) par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) veikto Iesniedzēja personas datu apstrādi, nesniedzot Iesniedzējam pilnvērtīgu informāciju par Iesniedzēja personas datu apstrādes tiesisko pamatu, t.sk. bez Iesniedzēja piekrišanas pieprasot informāciju par Iesniedzēja konta izrakstiem no AS “Swedbank” par laika periodu no 01.01.2023. līdz 31.12.2024. Uzskatot, ka VID objektīvi nebija nepieciešami pilni Iesniedzēja konta izraksti, Iesniedzējs uzskata, ka VID, apstrādājot Iesniedzēja datus, ir pārkāpis Vispārīgā datu aizsardzības regulā (turpmāk – Datu regula)¹ noteiktās personas datu aizsardzības prasības, it sevišķi attiecībā uz personas datu apstrādes nolūka noteikšanu, personas datu glabāšanu un Datu regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktā datu minimizēšanas principa neievērošanu, jo saņemot pilnu Iesniedzēja konta izrakstu VID iejaucas Iesniedzēja privātajā dzīvē, t.sk. iegūstot informāciju par trešo personu personas datiem.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

Iesniedzējs Sākotnējai sūdzībai ir pievienojis VID 2025. gada 1. aprīļa vēstuli Nr. 30.3/17.7.1/37825 “*Par informācijas sniegšanu*” (turpmāk – VID vēstule), kurā VID, atbildot uz Iesniedzēja informācijas pieprasījumu, informē Iesniedzēju par Iesniedzēja personas datu apstrādes tiesisko pamatu un mērķi, kā arī datu glabāšanas ilgumu. VID vēstulei pievienots arī AS “Swedbank” izsniegtais Iesniedzēja konta izraksts.

[2.2] Ņemot vērā Sākotnējā sūdzībā norādīto, Inspekcija sagatavoja Atbildes vēstuli, kurā informēja Iesniedzēju, ka personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku, ja atbilst kādam no Datu regulas 6. panta 1. punktā minētajiem tiesiskajiem pamatiem un notiek, ievērojot Datu regulas 5. pantā norādītos principus personas datu apstrādei. Inspekcijas amatpersona secināja, ka, ievērojot VID vēstulē norādītos tiesiskos apsvērumus, apstrādes mērķi un atsaucis uz normatīvajiem aktiem, VID veiktā Iesniedzēja personas datu apstrāde atbilst Datu regulas 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktam, proti, apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisko pienākumu, kā arī apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs.

Attiecībā uz personas datu glabāšanas termiņu, Atbildes vēstulē norādīts, ka VID vēstulē ir norādīts datu glabāšanas mērķis, līdz ar to dati tiks glabāti tik ilgi, cik ir nepieciešams konkrētā mērķa sasniegšanai. Atbildes vēstulē Inspekcija arī informēja, ka Iesniedzējam ir tiesības lūgt dzēst Iesniedzēja personas datus, kā to paredz Datu regulas 17. pants. Taču šīs tiesības nav absolūtas, un ievērojot Datu regulas 17. panta 3. punktā minēto VID var atteikties dzēst Iesniedzēja personas datus, vienlaikus pamatojot atteikumu un nepieciešamību turpināt datu apstrādi.

[2.3] 2026. gada 4. martā Inspekcijā saņemta Iesniedzēja Sūdzība, kurā Iesniedzējs, minot arī Sākotnējā sūdzībā uzskaitītos apsvērumus, uzskata, ka Inspekcija nav pienācīgi izvērtējusi Sākotnējo sūdzību un tajā minētos argumentus, jo nav konstatējusi pārkāpumus VID veiktajās darbībās ar Iesniedzēja personas datiem. Iesniedzējs uzskata, ka VID, apstrādājot Iesniedzēja personas datus, ir pārkāpis personas datu aizsardzības regulējuma prasības, bez pienācīga tiesiskā pamata iegūstot Iesniedzēja konta pilnu izrakstu, t.sk., iegūstot arī trešo personu personas datus, kas uzskatāma par nesamērīgu iejaukšanos Iesniedzēja un šo personu privātajā dzīvē. Iesniedzējs uzskata, ka VID noteiktais Iesniedzēja personas datu glabāšanas termiņš ir nesamērīgs un neatbilstošs Datu regulas prasībām, kā arī VID veiktā Iesniedzēja personas datu apstrāde neatbilst mērķim, ar kādu VID pamatoja Iesniedzēja konta izrakstu iegūšanas nepieciešamību. Ņemot vērā iepriekš minēto, t.sk. ievērojot jaunākās judikatūras atziņas, Iesniedzējs lūdz atkārtoti izvērtēt VID veiktās Iesniedzēja personas datu apstrādes tiesiskumu.

[3] Izvērtējot Inspekcijas rīcībā esošos dokumentus, kā arī konstatētos apstākļus un to juridisko vērtējumu, Inspekcija

secina:

[3.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 89. panta pirmo daļu iestādes faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Par faktisko rīcību

atzīstamas arī iestādes darbības, kas neatkarīgi no iestādes nodoma rada tādas faktiskās sekas, kuru rezultātā privātpersonai ir radies vai var rasties būtisks tiesību aizskārums. Atbilstoši APL 89. panta otrajai daļai faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību, kā arī iestādes sniegta izziņa. Savukārt, saskaņā ar APL 91. panta ceturto daļu, privātpersona iestādes faktisko rīcību var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu. Ievērojot minēto, Inspekcijas Atbildes vēstule ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas apstrīdama tāpat kā administratīvais akts.

[3.2] Saskaņā ar APL 79. panta pirmo daļu, administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveida izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ņemot vērā lēmuma [1] punktā norādīto attiecībā uz Sūdzības saņemšanas dienu, Inspekcija secina, ka Sūdzība ir iesniegta termiņā, līdz ar to tās izskatīšana ir pieļaujama.

[3.3] Saskaņā ar APL 81. panta pirmo daļu, augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas Iesniedzēja iebildumi. APL 81. panta piektajā daļā ir noteikts, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā. APL 76. panta trešajā daļā ir noteikts, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums. Līdz ar to, Inspekcijas direktore kā augstāka amatpersona, atkārtoti izskata Iesniedzēja lietu pēc būtības, vērtē un pārbauda, vai Inspekcijas amatpersona ir pienācīgi izvērtējusi visus Sākotnējā sūdzībā minētos argumentus.

[3.4] Pirms Iesniedzēja Sūdzības detalizētas izskatīšanas, Inspekcijas direktore norāda, ka Inspekcijas kompetencē neietilpst VID uzsāktu administratīvo procesu nepieciešamības un pamatotības vērtēšana, t.sk., Inspekcija nav kompetenta izvērtēt, kāds informācijas apjoms VID ir nepieciešams, lai pierādītu, ka persona nav veikusi nodokļu maksājumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo tikai VID atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta likuma 3. pantam ir pilnvarots veikt nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas teritorijā.

Vienlaikus, kā personas datu apstrādes uzraudzības iestāde, kuras kompetence ir noteikta Datu regulas 55. - 58. pantā un Datu likuma 4. - 5. pantā, Inspekcija var pārbaudīt, vai konkrētajā gadījumā Iesniedzēja personas dati ir apstrādāti tiesiski. Tas nozīmē, ka Inspekcija var pārbaudīt, vai 1) VID pastāvēja tiesiskais pamats Iesniedzēja personas datu apstrādei; 2) vai VID veiktā Iesniedzēja personas datu apstrāde ir bijusi samērīga, proti, vai apstrādātais Iesniedzēja personas datu apjoms nav acīmredzami neatbilstošs apstrādes nolūkam (iestāde nav rīkojusies patvaļīgi); 3) vai VID, būdams pārzinis Datu regulas 4. panta 7) apakšpunkta izpratnē, ir ievērojis Iesniedzēja kā datu subjekta Datu regulā paredzētās tiesības. Līdz ar to Inspekcijas var vērtēt tikai VID veikto Iesniedzēja personas datu apstrādes procesu, nevērtējot, cik pamatota ir bijusi VID uzsāktā Iesniedzēja nodokļu nomaksas pārbaude.

[3.5] Ievērojot Iesniedzēja Sūdzībā izteikto lūgumu, Inspekcijas direktore atkārtoti izvērtēja Iesniedzēja Sūdzībā un Sākotnējā sūdzībā iekļautos argumentus. Ņemot vērā, ka kopumā Iesniedzēja

argumenti ir iedalāmi 4 jautājumu grupās, Inspekcija sniegs detalizētu vērtējumu par tiem atbilstoši to saturam:

[3.5.1] Tiesiskais pamats Iesniedzēja personas datu apstrādei

[3.5.1.1] Iesniedzējs piekrīt, ka VID ir tiesības savas kompetences ietvaros iegūt dažāda satura informāciju, taču VID rīcībai ir jāatbilst normatīvo aktu prasībām. Iesniedzējs uzskata, ka VID šīs prasības ir pārkāpis, veicot prettiesisku Iesniedzēja personas datu apstrādi. Iesniedzējas ieskatā šis prettiesiskums ir izpaudies tajā, ka, neskatoties uz Iesniedzējas paustajiem iebildumiem, VID ieguva informāciju no kredītiestādēm, nepastāvot tiesiskam pamatam šādas informācijas iegūšanai un bez Iesniedzēja piekrišanas.

Kā norādīts jau Inspekcijas Atbildes vēstulē, lai personas datu apstrāde būtu tiesiska, tai ir jāatbilst kādam no Datu regulas 6. panta 1. punktā uzskaitītajiem tiesiskajiem pamatiem. Šie pamati ir vairāki, un tikai viens no tiem ir datu subjekta piekrišana (Datu regulas 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts). Savukārt, citi tiesiskie pamati paredz personas datu apstrādi arī bez datu subjekta piekrišanas. Līdz ar to Iesniedzēja arguments par to, ka Iesniedzēja dati tika apstrādāti bez Iesniedzēja piekrišanas nenozīmē, ka konkrētā personas datu apstrāde ir bijusi prettiesiska, ja ir identificējams kāds cits no Datu regulas 6. panta 1. punktā uzskaitītajiem tiesiskajiem pamatiem.

Nemot vērā Iesniedzēja iesniegto informāciju, proti, VID atbildes vēstuli, konstatējams, ka Iesniedzējas personas datu apstrāde notika pamatojoties uz likuma “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 2. panta 1. un 6. punktu, 8. panta 1., 8. un 10. punktu², likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktu, līdz ar to secināms, ka tiesiskais pamats šādai personas datu apstrādei ir Datu regulas 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts, kas nosaka, ka apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, kuru veic sabiedrības interesēs, jo nodokļu administrēšana un cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā ir uzskatāmas par sabiedrības interesēs veicamu uzdevumu.³ Ievērojot Iesniedzēja tiesisko un faktisko situāciju, ir pamatoti uzskatīt, ka VID bija tiesiskais pamats apstrādāt Iesniedzēja personas datus, jo VID būdama par nodokļu administrēšanu atbildīgā iestāde valstī, ir tiesīga pārbaudīt, vai persona ir korekti veikusi nodokļu un nodevu nomaksu, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Tā kā persona, pret kuru VID uzsāk izmeklēšanu par nodokļu nomaksas pārkāpumiem, ne vienmēr pati piekrīt un iesniedz visu informāciju par tās naudas plūsmām un darījumiem, tad likums paredz VID pilnvaras apstrādāt personas datus arī bez datu subjekta piekrišanas, pretējā gadījumā, VID nevarētu pilnvērtīgi īstenot likumā paredzētās funkcijas un uzdevumus, līdz ar to VID bija tiesiskais pamats apstrādāt Iesniedzēja personas datus, neskatoties uz to, ka Iesniedzējs tam nedevis savu piekrišanu.

Tas, ka Iesniedzējs izteica VID priekšlikumu, apstrādāt Iesniedzēja datus mazākā apmērā, nekā VID bija norādījis savā pieprasījumā, nav uzskatāms par argumentu tam, lai ierobežotu VID veikto personas datu apstrādi, jo, kā norādīts jau lēmuma [3.4] apakšpunktā, VID ir pilnvarots veikt

² Jānorāda, ka likums “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 2026. gada 1. janvārī zaudēja spēku ar Valsts ieņēmumu dienesta likuma pieņemšanu

³ Skat. EST sprieduma lietā Nr. C-175/20 “SIA “SS” pret Valsts ieņēmumu dienestu” 70. punktu.

nodokļu administrēšanu Latvijas teritorijā, attiecīgi VID var izlemt, kādi dati un kādā apjomā tam ir nepieciešami šīs funkcijas nodrošināšanai.

[3.5.1.2] Iesniedzējs uzskata, ka VID nav tiesiskā pamata Iesniedzēja personas datu apstrādei, jo VID, vēršoties pie Iesniedzēja kredītiestādes, savu informācijas pieprasījumu pamatojis ar Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punktu. Iesniedzējs uzskata, ka viņa gadījumā nav iestājies neviens no šajā normā minētajiem priekšnoteikumiem informācijas iegūšanai no kredītiestādes. Iesniedzējs uzskata, ka šāda informācijas pieprasīšana kārtība, citējot Senātu, “paver ceļu iestādes patvaļai”.

AS “Swedbank” informācijas izsniegšanu VID ir pamatojusi ar Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punkta c) apakšpunktu (Sākotnējā sūdzībā ietvertais ekrānuzņēmums), savukārt, VID šo likumu nav norādījis kā tiesisko pamatu Iesniedzēja personas datu apstrādei, kas liek Iesniedzējam secināt, ka Iesniedzēja personas dati ir apstrādāti bez konkrēta tiesiskā pamata. Turklāt par informācijas izsniegšanu VID AS “Swedbank” piemēroja Iesniedzējam komisijas maksu 12 *euro* apmērā, kas tika noņemta no Iesniedzēja norēķinu konta.

Izvērtējot VID vēstulē minēto informāciju par Iesniedzēja personas datu apstrādes tiesisko pamatu, konstatējams, ka tajā nav atsauces uz Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punktu, jo kā tiesiskais pamats Iesniedzēja personas datu apstrādei ir minēti citi normatīvie akti, proti, likums “Par Valsts ieņēmumu dienestu” un likums “Par nodokļiem un nodevām”.

Norādāms, ka Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punkts nosaka kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes vai to amatpersonas var iegūt ziņas no kredītiestādēm, kas ir privāto tiesību juridiska persona. Tā kā kredītiestādes personas datus apstrādā noteiktiem nolūkiem, tās nevar nodot šos datus citām personām bez normatīvajā aktā noteikta pamata. Attiecīgi Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punkts nosaka, kad šādu datu nodošana un atbilstoši kādiem nosacījumiem ir pieļaujama. Šāds informācijas apmaiņas regulējums starp pārziniem ir atbilstošs personas datu apstrādes prasībām, proti, tas nozīmē, ka viens pārzinis (VID) var pieprasīt citam pārzinim (kredītiestādei) izsniegt datu subjekta personas datus, jo šādu datu izsniegšanu paredz normatīvie akti. Iepriekš minētā norma ir izveidota datu subjekta interešu aizstāvībai, lai tikai likumā noteiktos gadījumos VID kā pārzinis varētu piekļūt cita pārzina rīcībā esošiem personas datiem, kas VID ir nepieciešami savu funkciju izpildei. Pretējā gadījumā kredītiestāde kā pārzinis šādus datus VID izsniegt nevarētu. Rezumējot, Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punkts veido tiesisko pamatu informācijas apmaiņai starp pārziniem.

Savukārt, VID vēstulē ir norādīts, ka atbilstoši Iesniedzēja personas datu izvērtējumam nodokļu ieņēmumu risku jomā, VID Iesniedzējam lūdza izsniegt bankas konta izrakstu. Tas nozīmē, ka VID bija konstatējis riskus nodokļu ieņēmumu nodrošināšanā. Lai izvērtētu, vai šie riski ir pamatoti, VID bija nepieciešams Iesniedzēja konta izraksts, kuru Iesniedzējs pilnā apmērā VID nesniedza. Tāpēc VID turpmāk veikto Iesniedzēja personas datu apstrādi pamatoja ar atsauci uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktiem, kuri nosaka VID pienākumus nodokļu administrēšanas jomā, piemēram, kontrolēt nodokļu, nodevu, kā arī citu valsts noteikto maksājumu aprēķināšanas un maksāšanas pareizību, kā arī kontrolēt nodokļu (nodevu), kā arī citu valsts noteikto maksājumu parādus.

Ievērojot visu iepriekš minēto, Inspekcijas direktore secina, ka VID bija tiesiskais pamats (Datu regulas 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts) pieprasīt Iesniedzēja kredītiestāžu kontu izrakstus no AS “Swedbank”, pamatojot Iesniedzēja personas datu apstrādes nolūku ar nepieciešamību pārbaudīt nodokļu un nodevu nomaksu (likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 1., 2., 3 un 4. punkti), jo VID attiecībā uz Iesniedzēju bija konstatējis nodokļu ieņēmumu riskus.

Attiecībā par Sūdzībā minēto komisijas maksu, norādams, ka tās piemērošanas samērīguma un pamatotības vērtējums nav Inspekcijas kompetencē. Izprotot Iesniedzēja neapmierinātību par šādas komisijas maksas piemērošanu, aicinām vērsties AS “Swedbank”, kura var sniegt skaidrojumu par piemērotās komisijas maksas apmēru un nepieciešamību, vai, ja Iesniedzējs uzskata, ka kredītiestāde ir pārkāpusi savas pilnvaras, vērsties Latvijas Bankā, kas uzrauga kredītiestāžu darbību.

[3.5.2] Iesniedzēja personas datu apstrādes nolūks

Iesniedzējs norāda, ka sadarbojās ar VID, sniedzot VID nepieciešamo informācijas apjomu, tāpēc uzskata, ka pilni kontu izraksti VID objektīvi nebija nepieciešami, norādīto mērķu sasniegšanai, jo izejošā naudas plūsma nesniedz ieskatu Iesniedzēja ienākumos. Tāpēc Iesniedzējs secina, ka VID pieprasījums kredītiestādei ir tiešā pretrunā ar VID apstrādes nolūkiem, jo VID nav paskaidrojis, kāpēc bija nepieciešams iegūt informāciju par naudas plūsmu Iesniedzēja kontā. Iesniedzējs uzskata, ka Inspekcija nepamatoti ir secinājusi, ka VID rīcība atbilst tiesību normām. Iesniedzējs uzskata, ka Inspekcijas rīcība ir pavirša un norāda uz to, ka Inspekcija ir izskatījusi Iesniedzēja Sākotnējo sūdzību bez pienācīgas rūpības, jo nav vērtējusi, vai juridiskais pienākumus ir izpildīts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem priekšnoteikumiem.

Kā norādīts jau iepriekš Inspekcija nevar izvērtēt, kādus tieši pierādījumus VID izmanto administratīvajā procesā, šis jautājums ir vienīgi VID kā procesa virzītāja kompetencē. Inspekcija var izvērtēt, vai personas datu apstrāde šī procesa ietvaros ir bijusi tiesiska un samērīga. Kā norādīts jau [3.5.1.1] apakšpunktā, tad personas piekrišana ir tikai viens no tiesiskajiem pamatiem personas datu apstrādei. Normatīvie akti paredz VID pilnvaras, iegūt personas datus, ja ir pamats uzskatīt, ka persona ir pārkāpusi normatīvo aktu prasības, piemēram, attiecībā uz nodokļu nomaksu.

Vienlaikus Inspekcija var izvērtēt, vai VID veiktā Iesniedzēja personas datu apstrāde bija atbilstoša personas datu apstrādes nolūkam. No Iesniedzēja Sūdzībā minētās informācijas secināms, ka VID informāciju no Iesniedzēja pieprasīja ar mērķi pārbaudīt divu savstarpēji saistīto nekustamo īpašumu pirkumu pārbaudi, savukārt, no VID vēstulē minētās informācijas konstatējams, ka par Iesniedzēju veikts izvērtējums nodokļu risku jomā, kura ietvaros Iesniedzējam tika lūgts sniegt bankas konta izrakstu par noteikt laika periodu. Tāpēc VID kā pamatu šādas informācijas pieprasīšanai minēja likumā “Par Valsts ieņēmumu dienestu” noteiktās vispārējās VID kompetences un pilnvaras nodokļu administrēšanas jomā, kā arī likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktos paredzētos VID pienākumus nodokļu administrēšanā. Nekustamā īpašuma darījumu pārbaude, kā nolūks Iesniedzēja personas datu apstrādei, VID vēstulē nav minēta.

Ievērojot Inspekcijas rīcībā esošo informāciju, secināms, ka ņemot vērā, ka VID attiecībā uz Iesniedzēju konstatēju nodokļu ieņēmumu riskus, tad VID pamatojoties uz noteiktajām pilnvarām nodokļu administrēšanas jomā, ar nolūku pārbaudīt Iesniedzēja veikto nodokļu nomaksas atbilstību, apstrādāja Iesniedzēja personas datus. Šāds personas datu apstrādes nolūks atbilst gan VID

kompetencei, gan pilnvarām. Inspekcijas ieskatā, Iesniedzēja konta izrakstu pieprasīšana par divu gadu periodu – proti, no 01.01.2023. līdz 31.12.2024. nav uzskatāms par neatbilstošu nolūkam, konstatēt iespējamās nodokļu nomaksas riskus.

Rezumējot konstatējams, ka VID bija pamats izvērtēt, vai ir noticis nodokļu nomaksas pārkāpums, tāpēc VID bija pamats apstrādāt Iesniedzēja personas datus, lai pārbaudītu, vai Iesniedzējs ir korekti veicis nodokļu nomaksu. VID veiktie informācijas pieprasījumi Iesniedzēja kredītiestādei atbilst šī nolūka sasniegšanai. VID veiktais personas datu apstrādes nolūks atbilst VID funkcijām un uzdevumiem, kā arī konkrētajiem tiesiskajiem apstākļiem. Vērtējot visu pieejamo informāciju kopsakarā, Inspekcijas direktore secina, ka Iesniedzēja personas datu apstrāde, pieprasot Iesniedzēja bankas konta izrakstus, atbilst nolūkam, kādam VID šos datus pieprasīja un apstrādāja.

[3.5.3] Iesniedzēja un trešo personu datu apstrādes samērīgums

Iesniedzējs uzskata, ka VID norādītais personas datu apstrādes mērķis nav samērīgs ar informācijas apjomu, kas ir ticis apstrādāts. Iesniedzējs uzskata, ka datu pieprasījumi nevar būt visaptveroši un tiem jāatbilst konkrētiem mērķiem un jābūt pamatotiem. Iesniedzējs uzskata, ka iegūstot Iesniedzēja konta izrakstu par diviem gadiem, VID nesamērīgi iejaucas Iesniedzēja privātajā dzīvē, iegūstot informāciju par Iesniedzēja interesēm, vaļaspriekiem, ieradumiem, kā arī attiecībām ar citām personām, t.sk. iegūstot citu fizisko personu personas datus.

Ievērojot Iesniedzēja minētos apsvērumus, Inspekcija kā personas datu apstrādes uzraudzības iestāde, var vērtēt personas datu apstrādes samērīgumu, proti, vai apstrādājamais personas datu apjoms ir samērīgs/atbilstošs nolūkam, kāpēc šos datus ir nepieciešams apstrādāt.

Apskatot Iesniedzēja Sākotnējai sūdzībai pievienoto AS Swedbank konta izrakstu, konstatējams, ka tajā ir pieejami arī citu personu personas dati. Vērtējot Iesniedzēja personas datu apstrādes nolūku (skat. [3.5.2] apakšpunktu) kopsakarā ar apstrādājamo datu apjomu, secināms, ka VID identificētais nolūks nav attiecināms uz trešo personu personas datu apstrādi. Ar nodokļu ieņēmumu administrēšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām ir pamatojama Iesniedzēja kontos esošās naudas plūsmas pārbaude, taču šis nolūks nav attiecināms uz Iesniedzēja izejošos/ienākošos darījumos iesaistīto trešo personu personas datu (personas kodu) un darījumu mērķu apstrādi, lai gan šāda informācija nonāca VID rīcībā ar AS “Swedbank” izsniegto Iesniedzēja konta pārskatu.

Inspekcijas direktore uzskata, ka katram VID veiktam personas datu apstrādes gadījumam ir jābūt individuālam, izvērtējot tieši konkrētās lietas ietvaros apstrādājamo datu apjomu un pārzinim pamatojot šī datu apjoma izvēli. Bez šāda individuāla izvērtējuma pastāv risks, ka VID var nesamērīgi iejaukties personas privātajā dzīvē, kā arī apstrādāt trešo personu personas datus tādā apjomā, kas neatbilst sākotnējam VID uzsāktās personas datu apstrādes nolūkam. Neizslēdzot, ka atsevišķos gadījumos VID šī nolūka sasniegšanai ir nepieciešams apstrādāt arī trešo personu datus, Inspekcija konstatē, ka Iesniedzējam norādītais personas datu apstrādes nolūks nesniedz pamatojumu, kāpēc būtu nepieciešama trešo personu personas datu apstrāde šajā konkrētajā situācijā. Ņemot vērā iepriekš minēto, Inspekcijas direktore secina, ka nav pienācīgi izvērtēts, vai apstrādātais trešo personu personas datu apjoms ir samērīgs nolūkam, kuru VID ir noteicis Iesniedzēja personas datu apstrādei.

[3.5.4] Personas datu glabāšanas termiņš

Iesniedzējs uzskata, ka personas datu glabāšana, nenosakot konkrētu laika posmu un nenorādot tiesisko pamatu un nepieciešamību datu glabāšanai, ir pretrunā ar Iesniedzēja kā datu subjekta tiesībām. Iesniedzējs lūdz izvērtēt, vai VID ir pamats iegūt un glabāt Iesniedzēja personas datus nenoteiktu laiku.

Personas datu glabāšanas termiņa samērīgums ir vērtējams kopsakarā ar personas datu apstrādes nolūku, savukārt, personas datu apstrādes nolūku nosaka pārzinis. Attiecīgi arī personas datu apstrādes (t.sk. glabāšanas) termiņa noteikšana ir pārziņa kompetencē. Inspekcija var pārbaudīt, vai noteiktais personas datu glabāšanas termiņš ir atbilstošs un samērīgs personas datu glabāšanas nolūkam.

Ievērojot VID vēstulē minēto informāciju attiecībā uz Iesniedzēja personas datu glabāšanas termiņa noteikšanu, konstatējams, ka šis termiņš ir nenosakāms un ir nesaprotama tā noteikšanas loģika. Norādāms, ka pārzinim ir jāspēj pamatot personas datu glabāšanas termiņa izvēli katrā konkrētā gadījumā, kā arī pārzinim ir jāsniedz skaidrojums datu subjektam, ja pēc datu subjekta pieprasījuma, pārzinis atsakās šos datus dzēst, pamatojot, kāpēc pārzinim ir nepieciešams turpināt datu subjekta datu apstrādi.

Izvērtējot VID vēstulē norādīto kopsakarā ar Datu regulas 5. panta 1. punkta e) apakšpunktā⁴ noteikto, proti, ka personas datus glabā ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā, būtu nepieciešams saņemt detalizētāku VID kā pārziņa skaidrojumu personas datu glabāšanas termiņa noteikšanai, lai Inspekcija varētu izvērtēt vai tas ir samērīgs, un atbilstošs personas datu apstrādes nolūkiem.

[3.6] Rezumējot, Inspekcijas direktore secina, ka, ievērojot šā lēmuma [3.5.3] un [3.5.4] apakšpunktos konstatētās nepilnības VID veiktajā Iesniedzēja personas datu apstrādes procesā, proti, apstrādātā personas datu apjoma iespējamo neatbilstību personas datu apstrādes nolūkiem, kā arī nenosakot skaidru personas datu glabāšanas termiņu, ir nepieciešams atkārtoti izskatīt šos jautājumus pēc būtības, lai pārliecinātos, ka nav noticis personas datu aizsardzības pārkāpums.

Ņemot vērā minētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz Datu regulas 5. panta 1. punktu, 6. panta 1. punktu, 12. panta 3. un 4. punktu, 17. pantu un 57. panta 1. punktu f) apakšpunktu, likuma “Par nodokļiem un nodevām” 18. panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktu, Kredītiestāžu likuma 63. panta pirmās daļas 11. punktu, Administratīvā procesa likuma 76. panta trešo daļu, 79. panta pirmo daļu, 81. pantu, 89. pantu, 91. panta ceturto daļu, Inspekcija

nolemj:

⁴ e) tiek glabāti veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, ne ilgāk kā nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; personas datus var glabāt ilgāk, ciktāl personas datus apstrādās tikai arhivēšanas nolūkos sabiedrības interesēs, zinātniskās vai vēstures pētniecības nolūkos, vai statistikas nolūkos saskaņā ar 89. panta 1. punktu, ar noteikumu, ka tiek īstenoti atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, kas šajā regulā paredzēti, lai aizsargātu datu subjekta tiesības un brīvības (“glabāšanas ierobežojums”)

- atzīt Datu valsts inspekcijas amatpersonas faktisko rīcību, 2025. gada 19. augusta Inspekcijas atbildes vēstuli Nr. 2-4.2/1121-N, par tiesisku daļā par personas datu apstrādes tiesiskā pamata un nolūka noteikšanu;
- atzīt Datu valsts inspekcijas amatpersonas faktisko rīcību, 2025. gada 19. augusta Inspekcijas atbildes vēstuli Nr. 2-4.2/1121-N, par prettiesisku daļā, nevērtējot VID veiktās personas datu apstrādes samērīgumu, kā arī pārbaūžu laikā iegūto personas datu glabāšanas termiņu;
- uzdot Inspekcijas Uzraudzības nodaļai ierosināt pārbaudes lietu pēc savas iniciatīvas un izvērtēt VID pārbaūžu laikā veiktās personu personas datu apstrādes samērīgumu (t.sk., apstrādājot trešo personu datus), kā arī pārbaūžu laikā iegūto personas datu glabāšanas termiņu, ievērojot lēmuma [3.6] apakšpunktā konstatēto, un informēt Iesniedzēju par ierosināšanu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmo un otro daļu lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam, savukārt lēmumu paziņo adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam. Paziņošanas likuma 9. panta 1.¹ daļā noteikts, ka dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Šo lēmumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 188. pantu un 189. panta pirmo daļu un Fizisko personu datu apstrādes likuma 24. panta otro daļu un Tieslietu padomes 2025. gada 24. jūlija lēmumu Nr. 48 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc iesniedzēja adreses (deklarētās dzīvesvietas adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka